

REVITALIZACIJA STARIH INDUSTRIJSKIH PODRUČJA U JUGOZAPADNOJ EUROPI PROJEKT ReTINA

LUČKA LORBER

Filozofski fakultet Sveučilišta u Mariboru sudjelovao je kao partner na međunarodnom projektu Revitalizacija starih industrijskih zona - Revitalization of Traditional Industrial Areas (ReTINA) u okviru programa Jugozapadna Europa. Projekt je započet u ožujku 2009. i završen je u srpnju 2012. U projekt je bilo uključeno deset partnera. Vodeći partner je bila Općina Csepel, Budimpešta, ostali partneri, pored Sveučilišta u Mariboru, bili su Općina Iași i Općina Galați iz Rumunjske, Općina Ferrara i Razvojna agencija SOPRIP iz Italije, Općina Pernik, Bugarska, Općinska razvojna agencija Komortini in Općina Tavros iz Grčke te Grad Košice, Slovačka.

**SOUTH EAST
EUROPE**
Transnational Cooperation Programme

- ŠIFRA PROJEKTA: SEE/AF/A/147/4.1/X
- TRAJANJE PROJEKTA: 11. 3. 2009 – 31. 7. 2012
- VRIJEDNOST PROJEKTA: 3.326.300 EUR
- UDIO FF UM: 305.000 EUR

Glavni cilj projekta bio je razviti metodu revitalizacije starih industrijskih područja u Jugozapadnoj Europi na temelju modela koji je proizlazio iz studije primjera dobre prakse (iskustva) i uključivao lokalne i regionalne zainteresirane institucije („stakeholderi“). Dugoročni cilj projekta revitalizacije starih industrijskih područja je otvaranje novih radnih mjesta i trajnog razvoja te uspostava sinergijskih učinaka: kvalitete života, socijalne sigurnosti i kulturne djelatnosti.

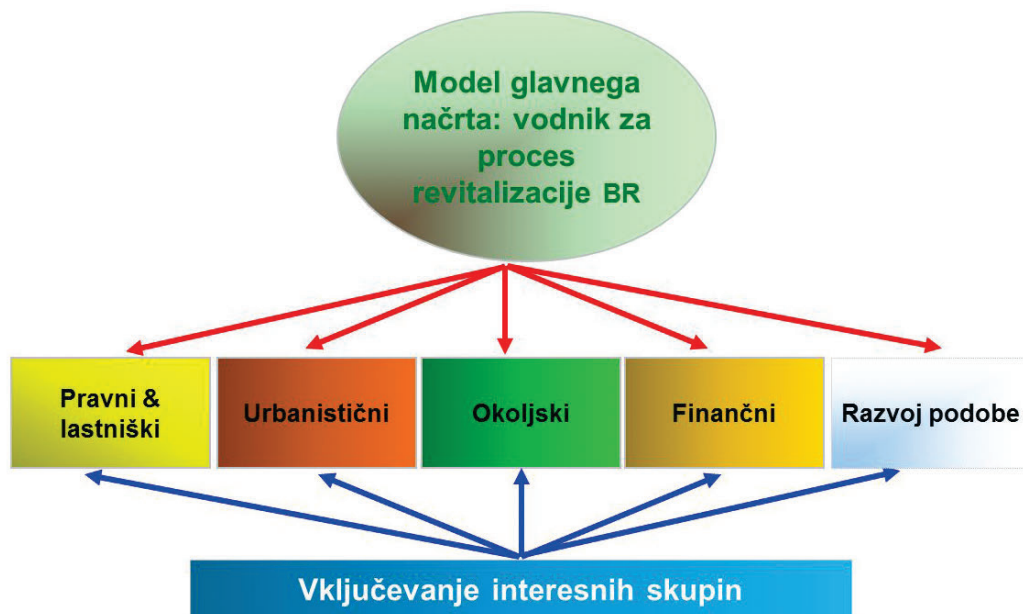
Sl. 1. Poslovno proizvodna zona Tezno

Sl. 2. Lokacija PPC Tezno

Filozofski fakultet, kao projektni partner, okupio je zainteresirane strane s kojima je sudjelovao i obavještavao o aktivnostima i rezultatima projekta. Pored Gradske općine Maribor u toj skupini su bili: Štajerska gospodarska komora, Mariborska razvojna agencija, Poslovno proizvodna zona Tezno i Gradska četvrt Tezno.

Proces industrijalizacije bio je jedan od ključnih socio-ekonomskih procesa s najjačim utjecajem promjena fizionomije i funkcije geografske regije u devetnaestom i dvadesetom stoljeću. S razvojem klasične industrije oblikovala su se industrijska područja i urbane industrijske zone s razvijenim radnointenzivnim industrijskim granama, koje su uzrokovale nastanak degradiranih industrijskih područja. S prijelazom u postindustrijsko razdoblje i s procesom de-

Sl. 3. Struktura metodologije za revitalizaciju smeđih zona

industrijalizacije, bila je potrebna sanacija i revitalizacija starih industrijskih područja, koja je u SAD-u počela već 60-ih godina, u zapadnoeuropskom prostoru 70-ih godina prošlog stoljeća, a u Jugozapadnoj Europi u zadnje vrijeme.

Sveučilište u Mariboru je pristupilo projektu ReTInA s ciljem, da zajedno s gradskim institucijama pristupi uređenju degradiranih starih industrijskih područja Maribora, što do sada nije bilo kompleksno obrađeno. Klasične gradske industrijske zone su Tezno, Studenci i Melje. U samom projektu bila je posebna studija namijenjena planiranoj revitalizaciji područja industrijske lokacije nekadašnje Tovarne automobila Maribor (TAM), koja je započeta s oblikovanjem Poslovno proizvodne zone Tezno.

Sveučilište u Mariboru je bilo zaduženo za izradu metodologije obnove smeđih zona u Jugozapadnoj Europi (Brownfield

Revitalisation Methodology SEE – BRM) na temelju analize izabranih industrijskih područja, što i jest konačni cilj projekta. Inovativni pristup planiranju i izvođenju revitalizacije, poštovao je interdisciplinarnost i uključivao rad interesnih skupina.

Gradska općina Maribor je prihvatila metodologiju obnove smeđih zona kao instrument na temelju kojeg će u budućnosti kreirati prostornu politiku koja neće spomenuta industrijska područja isključivati iz uređenja grada, već ih s gradom povezivati. Rezultate projekta će Gradska općina Maribor koristiti za konačnu izradu gradskog prostornog plana. Grad će u prvoj fazi pristupiti ekološkoj i vizualnoj revitalizaciji starih industrijskih zona, kako bi povećao mogućnosti ulaganja novih investitora jer u njima sada još uvijek prevladava degradiran prostor.

S implementacijom projektnih rezultata je postignut ključni cilj istraživačke skupine pod vodstvom koordinatorice projekta doc. dr.sc. Lučke Lorber s Odsjeka za geografiju FF UM, da bi se razumio proces revitaliza-

cije industrijskih područja kao trajna i društvena odgovornost, koja se mora temeljiti na razvoju dugoročnog odnosa do okoline i na spremnosti lokalne zajednice na dugoročna ulaganja u budućnost.

METODOLOGIJA JE DOSTUPNA NA INTERNET ADRESI:

<http://www.speedyshare.com/GqCgU/Brownfield-Revitalization-Method-Acro-5.pdf>

<http://www.speedyshare.com/y73yx/ReTInA-Policy-Recommendations-EN.pdf>

KORISNE POVEZNICE:

<http://www.retinasee.eu/> in <http://www.conatezno.si/>

dr.sc. LUČKA LORBER, doc.

Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo,
e-mail: lucka.lorber@um.si